

РЕШЕНИЕ

№ 146

гр. София, 07.01.2019 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 22 състав,
в публично заседание на 05.10.2018 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Десислава Корнезова

при участието на секретаря Илияна Тодорова, като разгледа дело номер **6095** по описа за **2018** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл.68, ал.1 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр/.

Образувано е по жалба на Министерство на регионалното развитие и благоустройството срещу РЕШЕНИЕ № 189 от 10.05.2018г. на Комисия за защита от дискриминация /КЗД/, постановено по преписка № 215/2015г., Пети постоянен специализиран заседателен състав, в частта, с която се установява, че МРРБ, представлявано от министъра, е допуснало по-неблагоприятно третиране по отношение на И. Д. Я., с адрес: [населено място],[жк], [жилищен адрес] осъществено чрез тормоз по смисъла на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр във връзка с чл. 5 от ЗЗДискр по признак „увреждане“, а именно чрез изграждане и поддържане на недостъпна архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места /пункт II/, и се препоръчва на основание чл. 47, т. 6 ЗЗДискр с оглед спазването на изискванията за недопускане на дискриминация от ответните страни в производството, сред които и МРРБ, представлявано от министъра /в кръга на своята компетентност/, да предприемат съответните мерки и действия относно установения затруднен достъп за лицата с увреждания до публични места, конкретно в случая от спирките на градския транспорт до входовете на метрото /пункт IV/.

В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност на акта, постановен в противоречие с материалния закон и неговата цел. Сочи, че законовите правомощия на министъра на регионалното развитие и благоустройството по

отношение на достъпната жизнена и архитектурна среда за хората с увреждания са определени с разпоредбите на чл. 169, ал. 1, т. 4 от Закона за устройството на територията и чл. 33 от Закона за интеграция на хората с увреждания, а именно да създаде нормативните условия за нейното проектиране и изграждане. В изпълнение на това е издадена Наредба № 4 от 1 юли 2009г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания, определяща изискванията при проектирането, изпълнението и поддържането на строежите /елементите на урбанизираната територия и на сградите и съоръженията/ за осигуряване на достъпна архитектурна среда за цялото население, като се отчитат и специфичните нужди на хората с намалена подвижност, в т.ч. на хората с увреждания. Вменява се отговорност на всички участници в строителството – от проектантите при изготвяне на инвестиционните проекти, от органите и лицата, извършващи оценка на инвестиционните проекти при тяхното одобряване, от строителите при изпълнение на строежите и от ДНСК или общините, според категорията на строежите, при въвеждането им в експлоатация. Обръща се внимание на това, че привеждането на техническата инфраструктура и на съществуващите сгради и съоръжения в урбанизираната територия в съответствие с изискванията за достъпна среда е задължение на принципала на собствеността, не и на МРРБ.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно призован, не изпраща процесуален представител.

Ответникът – Комисията за защита от дискриминация - редовно уведомен, не изпраща процесуален представител. Изразено е становище за неоснователност на жалбата. Сочи се, че съобразно установената дискриминация е отправена препоръка на основание чл. 47, т. 6 ЗЗДискр, която по съществото си не подлежи на обжалване.

Заинтересованата страна – И. Д. Я., редовно уведомена, се явява лично, като изразява становище за неоснователност на жалбата.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните в съдебно заседание и прецени събраните по делото доказателства по чл.235 ал.2 ГПК във вр. чл.144 АПК, приема за установено следното от фактическа страна:

По жалба с вх. № 44-00-2040/21.05.2015г. на И. Д. Я. е образувано с Разпореждане № 476/28.05.2015г. на Председателя на КЗД производство по преписка № 215/2015г. /Пети постоянен специализиран заседателен състав с членове: К. Е. /председател/, А. М. /докладчик/ и З. Д.; л. 21; л. 23; служебно известна на съда заповед № 447/06.08.2012 г. на Председателя на КЗД за определяне членове на състава/. Изложени са съображения, че при изграждането на столичното метро и осигуряването на достъп до него се осъществява дискриминация по признак „увреждане“ на основание чл. 4, ал. 1 във вр. с чл. 5 ЗЗДискр – изграждане и поддържане на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания да публични места /л. 13-15/.

С писмо от 08.06.2015г. И. Д. Я. е уведомен за образуваната преписка и му е указано да представи доказателства в подкрепа на изложеното в жалбата с оглед разпределената доказателствена тежест по чл. 9 ЗЗДискр /л. 22/.

С писма от 15.06.2015г. [фирма] и Столична община са уведомени за образуваната преписка, предоставена им е възможност за представяне на доказателства /чл. 9 ЗЗДискр/ и писмено становище по съществуващото на спора /л. 25-26/. В отговор е постъпило становище от [фирма] /л. 28-32/ и Столична община /л. 33-57/.

С писмо от 07.10.2016г. Министерството на регионалното развитие и благоустройството е уведомено за образуваната преписка, предоставена е възможност за представяне на доказателства /чл. 9 ЗЗДискр/ и писмено становище по съществуващото на спора /л. 60/. В отговор е постъпило становище /л. 62-63/, че в съответствие с приложение I на Регламент № 305/2011г. за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО основно изискване към строежите е достъпност и безопасност при експлоатация /чл. 169, ал. 1, т. 4 ЗУТ/. Приета била Наредба № 4 от 1 юли 2009г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания. МРРБ е изготвило концепция за промени в националното законодателство във връзка с Плана за действие на Република България за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания /2015 – 2020/. Посочва се, че МРРБ е изпълнило законово определените му отговорности – да създаде условия за достъпна жизнена и архитектурна среда за хората с увреждания като разработи нормативни актове, правила, норми и нормативи за урбанизираната територия и нейните елементи, сградите, съоръженията и техните елементи, елементите за адаптиране на съществуващи сгради за обществено ползване и прилежащата им околна среда. Представено е писмо от Дирекция за национален строителен контрол /л. 65-70/, видно от което повече информация относно конкретно предприетите мерки за осигуряване на достъпността на хората с увреждания в Софийското метро и за изпълняване на техническите изисквания за неговото проектиране следва да бъде предоставена от [фирма].

С писмо вх. № 12-11-1002/31.08.2017г. се определени членове на Пети постоянен специализиран заседателен състав за разглеждане на преписката: П. К. /председател/, З. Д. /докладчик/ и В. С. /л. 72/. Служебно известна е на съда заповед № 146/10.08.2017г. на Председателя на КЗД, с която се определят членовете на състава, специализиран в материята по дискриминация на основата на увреждане.

От докладчика по преписката е изготвен доклад заключение без дата, като е предложено на председателя на състава да насрочи открито заседание с призоваване на страните, същият е уведомен за приключилото по чл. 59, ал. 3 ЗЗДискр проучване, като е отправено предложение страните да бъдат насочени към помирителна процедура, обосноваване на своите искания, както и предоставяне на доказателства във връзка с изложени от тях твърдения и възражения /л. 87-90/.

На 07.11.2017г. е насрочено заседание, за което страните в производството жалбоподателят И. Д. Я., и ответните страни - [фирма] и МРРБ, са уведомени /л. 74-79/. На същата дата е проведено заседание, на което член от състава В. С. е заместена от Н. А. по силата на Заповед № 12-11-1301/1.11.2017г. /л. 80/. Резултатите от заседанието са обективирани в протокол /л. 81-84/. Жалбоподателят се явява лично, ответната страна [фирма] се представлява, а ответната страна МРРБ не изпраща представител. Видно от протокола преписката не е изяснена от фактическа и правна страна, взето е решение да се конституира Столична община, като е насрочено заседание за 27.11.2017г. от 10:30 ч. До ответната страна – СО, е изпратено

уведомително писмо /л. 85-86/.

На насроченото на 27.11.2017г. заседание, за което страните в производството са уведомени, член от състава В. С. е заместена от Н. А. по силата на Заповед № 12-11-1424/22.11.2017г. на Председателя на КЗД /л. 91/. Резултатите от заседанието са обективирани в протокол /л. 92-95/. Жалбоподателят се явява лично, ответната страна [фирма] се представлява, а ответните страни МРРБ и Столична община не изпращат представители. Страните са насочени към помирителна процедура по чл. 62 от ЗЗДискр, но поради отсъствието на представители на две от ответните страни, т.е. невъзможността същите да обективират воля за наличие или отсъствие на желание за водене на помирително производство, се приема, че липсва основание за провеждането ѝ. На заседанието се приема доклада заключение и се приобщава към преписката, страните са обективирали твърдения, че нямат доказателствени искания и са запознати с фактите и обстоятелствата по спора, както и с приложените писмени доказателства. Даден е ход по същество и е обявена преписката за решаване.

Последвало е издаването на РЕШЕНИЕ № 189 от 10.05.2018г. на Комисия за защита от дискриминация, постановено по преписка № 215/2015г., Пети постоянен специализиран заседателен състав /л. 96-101/. Със същия, в оспорените му части, се установява, че МРРБ, представлявано от министъра, е допуснало по-неблагоприятно третиране по отношение на И. Д. Я., с адрес: [населено място],[жк], [жилищен адрес] осъществено чрез тормоз по смисъла на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр във връзка с чл. 5 от ЗЗДискр по признак „увреждане“, а именно чрез изграждане и поддържане на недостъпна архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места /пункт II/, като се препоръчва на основание чл. 47, т. 6 ЗЗДискр с оглед спазването на изискванията за недопускане на дискриминация ответните страни в производството, сред които и МРРБ, представлявано от министъра /в кръга на своята компетентност/, да предприемат съответните мерки и действия относно установения затруднен достъп за лицата с увреждания до публични места, конкретно в случая от спирките на градския транспорт до входовете на метрото /пункт IV/. Решението е връчено на 15.05.2018 г., видно от приложеното на л. 104 копие от обратна разписка, а жалбата срещу него е депозирана пред административния орган на 29.05.2018 г.

При така установеното от фактическа страна, Административен съд София-град достигна до следните правни изводи:

Отправената с РЕШЕНИЕ № 189 от 10.05.2018г. на Комисия за защита от дискриминация, постановено по преписка № 215/2015 г., Пети постоянен специализиран заседателен състав, пункт IV, препоръка не подлежи на обжалване по смисъла на чл. 159, т. 1 АПК във връзка с чл. 47, т. 6 ЗЗДискр. Препоръката, обективирана в оспорения акт, не попада в приложното поле на чл. 47, т. 2 и т. 4 от ЗЗДискр. Предложенията и препоръките, отправени до държавните и общинските органи, нямат правообвързващ ефект и неизпълнението им не е скрепено с държавна принуда. Още по-малко тези препоръки могат да се отъждествят със санкция /неблагоприятно въздействие в правната сфера на санкционирания, свързано с едностранно принудително ограничаване на негови субективни права/, каквато може да бъде налагане само на субекта на нарушението при безспорно доказано осъществяване на такова. Следователно по правната си същност дадената препоръка е проява на субординация, на отношение на власт и подчинение, характеризиращи административните правонарушения, а не е израз на хоризонтално отношение, на

координация между държавни органи в качеството им на такива /РЕШЕНИЕ № 5302 от 24.04.2018г. по адм.дело № 11143/2016г., V-то отд. на ВАС на РБ/. В тази част подадената жалба е процесуално недопустима и като такава следва да бъде оставена без разглеждане, поради което така образуваното по нея съдебно производство – прекратено.

Предмет на настоящото производство е РЕШЕНИЕ № 189 от 10.05.2018г. на Комисия за защита от дискриминация, постановено по преписка № 215/2015г., Пети постоянен специализиран заседателен състав, в ЧАСТТА, с която се установява, че МРРБ, представлявано от министъра, е допуснало по-неблагоприятно третиране по отношение на И. Д. Я., осъществено чрез тормоз по смисъла на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр във връзка с чл. 5 от ЗЗДискр по признак „увреждане“ /пункт II/. Жалбата срещу тази част на решението е допустима – подадена е срещу подлежащ на оспорване пред съд административен акт, от лице, адресат на акта, чиято правна сфера той засяга неблагоприятно, в законоустановения 14 - дневен срок в съответствие с разпоредбата на чл. 68 от ЗЗДискр във връзка с чл. 152, ал. 1 и чл. 149, ал. 1 от АПК. Разгледана по същество, жалбата в тази част е ОСНОВАТЕЛНА.

Съдът след като извърши дължимата на основание чл.168, ал.1 АПК проверка за законосъобразност на акта в частта, предмет на настоящото производство, освен на основанията, сочени от оспорващия, и на всички основания по чл.146 АПК, приема следното:

На първо място, оспореното решение е издадено от компетентен административен орган и в пределите на неговата власт съгласно чл. 65, т. 1 и т. 2 във връзка с чл. 48, ал. 2, т. 3 във връзка с чл. 5 във връзка с чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр.

Съгласно чл. 41, ал. 1 от ЗЗДискр „Комисията се състои от 9 души, от които поне четирима юристи. Народното събрание избира 5 от членовете, в това число - председателя и заместник-председателя на комисията, а президентът на Република България назначава 4 от членовете на комисията”. В изпълнение на тази разпоредба и чл. 84, т. 8 и чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България 41-вото Народно събрание на Република България взема решение на 12.07.2012г. за избор на членове на Комисията за защита от дискриминация, както следва: А. Г. М., Б. Х. Х., К. Е. А., А. В. С., С. С. А., като за Председател избира А. В. С., а за заместник-председател - Б. Х. Х.. С Укази № 272, 273, 274 и 275 от 13.07.2012г. на основание чл. 98, т. 7 от Конституцията на Република България и чл. 41, ал. 1 от ЗЗДискр Президентът на Република България назначава за членове на КЗД, както следва: И. С. С., З. М. К.-Д., С. К. Й. и Л. П. К.. Решението на Народното събрание и Указите са обнародвани в ДВ, бр. 55 от 20 Ю. 2012г. Председателят на КЗД разпорежда разглеждането на преписката за установяване на дискриминация да се осъществи от Пети постоянен специализиран заседателен състав с членове: К. Е. /председател/, А. М. /докладчик/ и З. Д. /Разпореждане № 476/28.05.2015г. на Председателя на КЗД - л. 21; л. 23; Заповед № 447/6.08.2012 г. на Председателя на КЗД/.

В изпълнение на чл. 41, ал. 1 и чл. 84, т. 8 и чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България 44-то Народно събрание на Република България взема решение на 28.07.2017г. за избор на нови членове на Комисията за защита от дискриминация, както следва: А. В. Д., Б. Х. Х., С. Тайфи С., З. М. К.-Д. и О. Д. К., като за Председател избира А. В. Д., а за заместник-председател - Б. Х. Х.. Решението на Народното събрание е обнародвано в ДВ, бр. 62 от 1 Август 2017 г. С Укази № 171, 172, 173 и 174 от 4.08.2017г. на основание чл. 98, т. 7 от Конституцията на Република България и

чл. 41, ал. 1 от ЗЗДискр Президентът на Република България назначава за членове на КЗД, както следва: П. И. К., Н. Р. А., С. К. Й. и В. В. С.-Делийска. Указите са обнародвани в ДВ, бр. 65 от 11 Август 2017г.

По делото е приобщено писмо с вх. № 12-11-1002/31.08.2017 г. /л. 72/, видно от което за председател и докладчик по преписката от състава, на основание заповед № 146/10.08.2017г. на Председателя на КЗД, се сочат, съответно П. К. и З. Д.. Видно от цитираната заповед членовете на Пети постоянен специализиран заседателен състав по признак „увреждане“ са: П. К., З. Д. и В. С..

На проведеното на 27.11.2017г. заседание поради отсъствие на член от състава В. С. същият е заместен от Н. А. по силата на Заповед № 12-11-1424/22.11.2017г. на Председателя на КЗД /л. 91/. Резултатите от производството са обективирани в протокол /л. 92-95/. Доколкото не се формират нови доказателствени искания, а преписката е изяснена от фактическа и правна страна, същата е обявена за решаване. Членовете на състава, присъствали на заседанието, са положили и своите подписи под оспорвания в настоящото производство административен акт.

На основание чл. 64, ал. 1 от ЗЗДискр „решенията се вземат с обикновено мнозинство от членовете на заседателния състав и се подписват от него“, което изискване в настоящия казус е изпълнено, като не е налице особено мнение на член от състава. Съдът приема, че не е налице предпоставката за отмяна на атакувания акт – липса на компетентност по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 1 от АПК.

На второ място, оспореното решение е издадено в противоречие със законовите изисквания относно формата и съдържанието му съгласно разпоредбите на чл. 65, т. 1 и т. 2 и чл. 66, т. 2 от ЗЗДискр във връзка с чл. 59, ал. 2, т. 4-5 АПК. Резултатът от производството пред КЗД е писмено обективиран в **РЕШЕНИЕ № 189 от 10.05.2018г.** на Пети постоянен специализиран заседателен състав, в което са посочени наименованието на органа, както и пред кой орган и в какъв срок решението може да се обжалва. Изложените факти не са подведени под релевантния закон, действащ по време, място и лица, което препятства и проверката за съответствието им с изразената от административния орган воля в разпоредителната част на акта. КЗД обосновава формално своите изводи въз основа на приложения и приобщен към административната преписка № 215/2015г. доказателствен материал, като по отношение на жалбоподателя сочи единствено: „изпълняването на критериите за достъпност, залегнали в Наредба № 4 към ЗУТ не гарантират винаги и на сто процента, че достъпността е налице. Изискванията на Наредбата покриват минималните критерии за осигуряване на достъпност, а не всички критерии. Отделно от това е важно да се отбележи, че

разпоредбите на Наредбата имат технически характер и те служат на съответните длъжностни лица по въпросите, свързани с регионалното развитие. В производството по защита от дискриминация съгласно трайната съдебна практика на КЗД се търси дали лицето с увреждане може самостоятелно и без съществени пречки да използва един обект“. В акта не са посочени конкретните критерии за достъпност, спазването на които гарантира възможността лицата с увреждания самостоятелно и без съществени пречки да използват един обект. Мотивът, че е установена дискриминация, извършена от МРРБ по отношение на И. Я., е неподкрепен от събраните доказателства. Не е посочена и приложимата с примат нормативна уредба на национално и европейско ниво, както и релевантните международни актове, с които следва да се съобрази българският законодател – в случая Министърът на регионалното развитие и благоустройството при издаването на основание чл. 169, ал. 2 ЗУТ във връзка с чл. 33 от Закона за интеграция на хората с увреждания на Наредба № 4 от 1 юли 2009г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания. Соченото от административният орган, че „изискванията на Наредбата покриват минималните критерии за осигуряване на достъпност, а не всички критерии“, е противоречиво само по себе си. Кой са минималните критерии за осигуряване на достъпност и кои са всички критерии не е конкретизирано, за да се прецени по какъв начин това представлява по-неблагоприятно третиране спрямо лицето, което е инициирало производството пред КЗД. При това съдът приема, че е налице предпоставката за отмяна на атакувания акт в оспорената му част – неспазване на законоустановената форма при издаването на ИАА по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 2 от АПК.

На трето място, мотивирането на акта следва да бъде разгледано в съответствие с правилата за провеждане на процедурата пред административния орган, доколкото същественото им нарушаване води до ограничаване правото на защита и правото на участие в административния процес /широк смисъл/, съответно до отмяна на издаденото решение /чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 3 от АПК/.

Съгласно чл. 50, т. 1 от ЗЗДискр производството пред КЗД започва по жалба на физическо лице, от което право се е възползвал И. Д. Я. /чл. 3, ал. 1 ЗЗДискр/. Спазени са разпоредбите на чл. 51, чл. 52 и чл. 54 ЗЗДискр, по допустимата жалба е проведена процедура по проучване /чл. 55 и следващите от ЗЗДискр/, като на страните е предоставена възможност да се запознаят със събраните по преписката материали на

основание чл. 59, ал. 3 от ЗЗДискр и да организират защитната си теза. За изясняване на обективната истина са проведени открити заседания при съобразяване с основните принципи на процеса, гарантиращи равенството на страните в производството, тяхното активно участие, вкл. и при събирането на доказателства /чл. 8, чл. 34 и следващите от АПК/. Страните в производството са изслушани, насочени към помирителна процедура, като им е предоставена възможност да обективират своите доказателствени искания и да изразят становище по доказателствата на другата страна. Обстоятелството, че ответната страна – МРРБ, в настоящото производство – жалбоподател, не е изпратила процесуален представител на проведените две заседания пред КЗД, не рефлектира върху законосъобразността на проведеното производство. Проявеното процесуалното бездействие от МРРБ, представлявано от министъра, не би могло да се преодолее от лицата, на които е възложено разглеждането на преписката пред КЗД и произнасянето по въпроса осъществена ли е дискриминация спрямо И. Д. Я..

На основание чл. 64, ал. 1 от закона резултатите от производството са обективирани в атакуваното решение, подписано от членовете на състава, присъствали на проведеното на 27.11.2017г. заседание. Видно от горепосочените дати на приключване на производството и на произнасяне на решението, се констатира, че 14-дневният срок по чл. 63, ал. 3 от ЗЗДискр не е спазен. Настоящият съдебен състав следва да уточни, че сроковете по глава Четвърта, раздел Първи от ЗЗДискр „Производство пред Комисията за защита от дискриминация” имат инструктивен характер, като срокът за обжалването започва да тече не от датата на последното проведено заседание пред КЗД, а от датата, на която жалбоподателят е получил копие на решението.

Административен съд София-град съобрази, че съгласно последната съдебна практика отговорни за осигуряване на равенство в третирането и адресати на забраната за дискриминация са държавни и обществени органи /чл. 6, ал. 2 и чл. 10 от ЗЗДискр/, органи на местно самоуправление /чл. 10 и чл. 11, ал. 2 от ЗЗДискр/, работодателят /чл. 12 и следващите от ЗЗДискр/ и физически лица /чл. 8 от ЗЗДискр/. С оглед на разпоредбата на чл. 25 от Закона за администрацията във вр. с чл. 3, ал. 1 от Устройствения правилник министърът на регионалното развитие и благоустройството е централен едноличен орган на изпълнителната власт, който провежда държавната политика в областта на регионалното развитие и благоустройството. Следователно негова е отговорността както да следи за правилното приложението на действащото законодателство в гореспоменатите сфери на обществения живот, така и

да следи самото законодателство да не води до нарушение на основни права на гражданите. С оглед на това Комисията правилно го конституирала като ответник – МРРБ, чрез ресорния министър.

Задължение на КЗД е въз основа на изложените по чл. 51 от ЗЗДискр в жалбата обстоятелства да определи предмета на проучването, страните в административното производство, на които по реда на чл. 59, ал. 3 от ЗЗДискр да даде възможност за запознаване със събраните по преписката материали. Впоследствие страните имат право да участват в административното производство по чл. 60 от ЗЗДискр пред КЗД. От събраните по преписката доказателства се установява, че в производството пред административния орган процесуалните действия на страните са съобразени изцяло с разпределената доказателствена тежест. Най-общо, не е налице основание за отмяна на ИАА по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 3 от АПК във връзка с разпоредбите на глава Четвърта, раздел Първи от ЗЗДискр.

На четвърто място, съдът констатира, че е налице незаконосъобразност на решението по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 4 от АПК във връзка с чл. 65, т. 1-2 и чл. 47, т. 1 ЗЗДискр– противоречие с материалноправните разпоредби на закона. Не се оспорва, че И. Д. Я. е лице с увреждане /§ 1, т. 1 ДР ЗИХУ/, на което е затруднен достъпът до услугите на градския транспорт, конкретно метрото.

Съгласно чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр се забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на посочените дискриминационни признаци. Съгласно § 1, т. 7 във връзка с т. 8 от ДР във връзка с чл. 4, ал. 2 и ал. 3 на ЗЗДискр „всеки акт, действие или бездействие, които водят до по-малко благоприятно третиране на едно лице спрямо друго въз основа на признаците по чл. 4, ал. 1 или могат да поставят лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, в особено неблагоприятно положение в сравнение с други лица“ /„действителното, настояще или минало, или предполагаемо наличие на един или повече от тези признаци у дискриминираното лице или у лице, с което то е свързано, или се предполага, че е свързано, когато тази връзка е причина за дискриминацията“/. За да се констатира наличието на дискриминация, е необходимо коректно да бъде посочено лице сравнител, поставено в по-благоприятни условия от жалбоподателя на базата на признаците по ал. 1 на чл. 4 от закона /чл. 4, ал. 2 ЗЗДискр/ или „чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика“ /чл. 4, ал. 3 ЗЗДискр/. С изменението на чл. 4, ал. 3 ЗЗДискр /ДВ, бр. 105 от 2016г./ се разширява обхватът на лицата, които биха могли да бъдат третирани непряко: освен

лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1 с.з., и лица, които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по-малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение. Сравнението, в този смисъл, се приема като основен и задължителен елемент от фактически състав на всеки един от двата вида дискриминация и липсата му е основание да се приеме, че не е налице по-неблагоприятно третиране на жалбоподателя спрямо „друго лице при сравними сходни обстоятелства” или „чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика, освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно оправдан/а с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими”. Сравнението на И. Д. Я. не следва да се извършва с лица, които също са носители на признаците по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр, а с лица, които без да са носители на защитен признак, търпят по-благоприятно третиране от него. Сравнението в случая е извършено правилно между лицата с увреждания /незрящи хора/ с лицата без увреждане на зрението. Липсва, обаче, пряка причинно-следствената връзка между поведението, най-общо, на МРРБ и твърдяното по-неблагоприятно третиране, под формата на дискриминация, което се твърди да е осъществено спрямо И. Д. Я..

Не са изведени конкретни твърдения в коя от двете форми е извършена твърдяната дискриминация – пряка или непряка, доколкото хипотезата на чл. 4, ал. 3 ЗЗДискр безспорно обхваща приложимостта на привидно неутрални разпоредба или критерий. Сочат се единствено мотиви за осъществяването на тормоз по смисъла на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр във връзка с чл. 5 ЗЗДискр, а именно „чрез изграждане и поддържане на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места“. По смисъла на чл. 5 ЗЗДискр „тормозът на основа на признаците по чл. 4, ал. 1, сексуалният тормоз, подбуждането към дискриминация, преследването и расовата сегрегация, както и изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места, се смятат за дискриминация“. Цитираната разпоредба въвежда случаи, които се приравняват на дискриминация, които могат да се осъществяват поотделно или едновременно – тормоз /“всяко нежелано поведение на основата на признаците по чл. 4, ал. 1, изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат накърняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, принизяваща, унижителна, обидна или застрашителна среда“ - § 1, т. 1 ДР ЗЗДискр/, от една страна, и изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места, от друга. Не се доказва

безпротиворечиво в какво се изразява тормозът, който осъществява МРРБ спрямо И. Д. Я. по смисъла на чл. 5 във връзка с чл. 4 ЗЗДискр и легалната дефиниция на понятието по § 1, т. 1 ДР ЗЗДискр. На изследване подлежи само последното предложение на чл. 5 ЗЗДискр, касаещо изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места. В прерогативите на Министерството не се съдържа изискване за изграждане и поддържане на архитектурна среда, която да улеснява достъпа на лица с увреждания, с изключение на обектите, стопанисвани от самото министерство.

Съгласно чл. 169, ал. 2 ЗУТ /отменена към настоящия момент/ „строежите се проектират, изпълняват и поддържат в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания, определени с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Ръководителите на централните изпълнителни органи и кметовете на общините ежегодно разработват програми с мерки за привеждане на урбанизираната територия и на съществуващи отделни сгради и съоръжения в нея в съответствие с изискванията за достъпна среда и предвиждат средства за тяхното реализиране“. Към настоящия момент действа разпоредбата на чл. 169, ал. 4 ЗУТ, по смисъла на която „Министърът на регионалното развитие и благоустройството самостоятелно или съвместно с компетентните министри издава наредби за определяне на изискванията за проектирането, изпълнението, контрола и въвеждането в експлоатация на строежите, за дълготрайността на строителните конструкции, устойчивостта на земната основа, изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания, и изискванията за безопасност на строежите при отчитане влиянието на географските, климатичните и сеизмичните въздействия в съответствие с изискванията по ал. 1 и ал. 3, т. 1, 2 и 3“. Изискванията по чл. 169, ал. 1 ЗУТ са определените в приложение I на Регламент /ЕС/ № 305/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011г. за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО на Съвета /ОВ, L 88/5 от 4 април 2011г./, за 1. механично съпротивление и устойчивост; 2. безопасност в случай на пожар; 3. хигиена, здраве и околна среда; 4. достъпност и безопасност при експлоатация; 5. защита от шум; 6. икономия на енергия и топлосъхранение; 7. устойчиво използване на природните ресурси, а тези по чл. 169, ал. 3, т. 1, 2 и 3 ЗУТ - опазване на защитените зони, на защитените територии и на другите защитени обекти и на недвижимите културни ценности; намаляване на риска от бедствия;

физическа защита на строежите. В този смисъл едно от основните изисквания е създаването на достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания, съществувало при действието на чл. 169, ал. 2 ЗУТ, а впоследствие и с чл. 169, ал. 4 ЗУТ.

Съгласно чл. 33, ал. 1 Закона за интеграция на хората с увреждания /ДВ. бр.81 от 17 Септември 2004г./ Министерството на регионалното развитие и благоустройството създава условия за достъпна жизнена и архитектурна среда за хората с увреждания, като разработва нормативни актове, правила, норми и нормативи за: 1. урбанизираната територия и нейните елементи; 2. сградите, съоръженията и техните елементи; 3. елементите за адаптиране на съществуващи сгради за обществено ползване и прилежащата им околна среда. Към настоящия момент разпоредбата има следното съдържание „Министерството на регионалното развитие и благоустройството създава условия за достъпна жизнена и архитектурна среда за хората с увреждания, като разработва нормативни актове, правила, норми и нормативи за: 1. урбанизираната територия и нейните елементи; 2. сградите, съоръженията и техните елементи; 3. елементите за адаптиране на съществуващи сгради за обществено ползване и прилежащата им околна среда“. За МРРБ е регламентирано императивно задължението да създаде, чрез нормативни актове, правила, норми и нормативи, условия за достъпна жизнена и архитектурна среда за хората с увреждания.

На основание чл. 169, ал. 2 ЗУТ и чл. 33, ал. 1 ЗИХУ е приета Наредба № 4 от 1 юли 2009г., с която се определят изискванията при проектирането, изпълнението и поддържането на строежите /елементите на урбанизираната територия и на сградите и съоръженията/ за осигуряване на достъпна архитектурна среда за цялото население, като се отчитат и специфичните нужди на хората с намалена подвижност, в т.ч. на хората с увреждания, както и при извършване на реконструкция, основно обновяване, основен ремонт, преустройство, пристрояване и надстрояване на съществуващи елементи на урбанизираната територия и на сградите и съоръженията. Спазването на тези изисквания се следи при одобряване на инвестиционните проекти, съответно при издаването на разрешенията за строеж. Последващо е задължението строежите, за които има издадено разрешение за строеж, да бъдат изпълнени съгласно поставените нормативно изисквания, съответно изискванията по чл. 169, ал. 1 и ал. 3 ЗУТ да бъдат съобразени при въвеждането им експлоатация. В този смисъл и се осъществява административен контрол по реда и условията на глава Д. от ЗУТ, както и недопускане и отстраняване на незаконно строителство по реда и условията на глава Д. и Първа от ЗУТ.

Следователно, абстрактно е твърдението на административния орган, че „техническите критерии и задания са важен фрагмент от разбирането за достъпност, но когато става въпрос за призмата на антидискриминационното законодателство, недопустимо е решаващия състав да подхожда формално и с прекомерен правен позитивизъм. Напротив – задължение на състава е да прецени съгласно събраните доказателства дали има допуснато нарушение в равното третиране спрямо други лица в сравнимо сходно положение“. Не се конкретизира кои технически критерии и задания, дори и при спазването на които, се възпрепятства правото на достъпна среда на хората с увреждания. Не са посочени и какви технически критерии и задания е необходимо да се въведат допълнително, за да се гарантира същото това право. Установява се по-неблагоприятно третиране по отношение на И. Я., като не са изложени конкретни доводи с кое свое действие или бездействие то е осъществено от МРРБ. Правните мотиви в акта, за да се формулира извод за дискриминация от страна на МРРБ, не са разграничени за всяка една от ответните страни в производството, а общо – за [фирма], МРРБ и Столична община. Само в допълнение и общо е отправена препоръка по чл. 47, т. 6 ЗЗДискр. Това препятства възможността жалбоподателя да разбере в какво точно се изразява извършената от него дискриминация – тормоз и/или изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места. Никъде в преписката не се съдържат данни за фактическото изграждане на каквото и да е било архитектурна среда от Министерството, а се акцентира единствено върху задължението да създаде правната уредба, приложима при проектирането, изпълнението и поддържането на строежите /елементите на урбанизираната територия и на сградите и съоръженията/ за осигуряване на достъпна архитектурна среда за цялото население, като се отчитат и специфичните нужди на хората с намалена подвижност, в т.ч. на хората с увреждания.

Към момента на депозиране на жалбата на И. Я. в КЗД е действала разпоредбата на чл. 9 от ЗЗДискр е действало изменението и допълнението, обн. ДВ, бр.26 от 7 Април 2015г. - производство за защита от дискриминация, след като страната, която твърди, че е дискриминирана, представи факти, въз основа на които може да се направи предположение, че е налице дискриминация, ответната страна трябва да докаже, че принципът на равно третиране не е нарушен“. „В производството по установяване на дискриминация, за да възникне за отговорния за твърдяното нарушение на принципа на равно третиране задължение да доказва - пълно и главно, неговото спазване, е необходимо

лицето, което твърди, че е дискриминирано да докаже наличието на факти, които дават основание да се направи обосновано предположение за вероятно осъществяване на неравно третиране поради защитен признак. Т.е. необходимо е да съществуват доказателства, които са достатъчна индиция, че между съпоставимите лица, които са и които не са носители на защитения признак е налице неравенство, за да може да се презумира, че именно защитения признак е причината за неравенството. Жалбоподателят пред КЗД действително е посочил факти, въз основа на които може да се направи предположение, че е налице дискриминация. Ответната страна обаче е опровергала наличието на дискриминация, представила е доказателства, които в достатъчна степен да сочат ненарушаване на принципа на равно третиране. Възприемайки неправилно осъществилата се в действителност фактическа обстановка, КЗД е формулирала крайните си изводи за наличието на дискриминация на основата на признак „увреждане“, т. нар. „prima facie“ дискриминация. От съществено значение е да се посочи, че в конкретния случай неравното третиране би могло да се обуслови от действието на привидно неутрални разпоредби или критерии, както и от бездействието на МРРБ да актуализира нормативната уредба, касаеща онези изисквания към строежите досежно изграждането и поддържането на архитектурна среда, която улеснява достъпа на лица с увреждания до публични места.

На неето място, съгласно чл. 146, т. 5 от АПК оспорването на административните актове се осъществява и при несъответствие с целта на закона. Съгласно чл. 2 от ЗЗДискр целта на закона е да осигури на всяко лице правото на равенство пред закон; равенство в третирането и във възможностите за участие в обществения живот; ефективна защита срещу дискриминацията. Ефективната защита срещу дискриминация би се осъществила само в случаите, в които КЗД установи безпротиворечиво наличието на дискриминация на някой от защитените признаци по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. В конкретния случай не се установява спрямо И. Д. Я., да е осъществено дискриминационно третиране по признак „увреждане“.

При това „зачитането на принципа на пропорционалност налага съпоставката на всяко едно нарушено индивидуално право с принципа на равното третиране и преследваната с мярката цел /в този смисъл Решение от 22 ноември 2005 г. по дело C-144/04, W. M., ECLI:EU:C:2005:709, Решение от 19 март 2005 г. по дело L., C-476/99/. /.../ По смисъла на националния закон следва, че когато една мярка преследва легитимна, законово оправдана цел, същата няма да бъде дискриминационна, когато не надхвърля необходимото за постигане на целта, която се преследва с мярката /принцип на съразмерност - чл. 6 от АПК и принцип на

пропорционалност - чл. 5, § 4 от Д./, тъй като това би обосновало легитимността на разликата в третирането по смисъла на чл. 4, ал. 2 и ал. 3 от ЗЗдискр. Именно в този смисъл разликата в третирането може да намери своето разумно оправдание, така, както е изложил и КС в своето цитирано от органа Решение № 1 от 27.01.2005 г., респ. цитираното от органа Решение на ЕСПЧ, № 21.02.1997г. по делото В. Р. с/у Х.. В този контекст установяването на пропорционалния характер на мярката представлява задължителен елемент при преценката дали е оправдана разлика в третирането“ /Решение № 1572 от 07.02.2017 г. по адм. д. № 12173/2015г., V-то отд. на ВАС на РБ/. В случая административният орган е нарушил принципа на съразмерност, разписан в чл. 6, ал. 1 АПК, като, постановявайки своето решение, не е посочил в какво точно се изразява осъщественото от МРРБ по-неблагоприятно третиране, както и какви са регламентиранияте нормативно изисквания, които той не е изпълнил при регулиране на обществените отношения относно проектирането, изпълнението и поддържането на строежите с цел осигуряване достъпност на лицата с увреждания. По преписката не се съдържат и конкретни данни, че дискриминацията по признак „увреждане“ е осъществена в случаите, в които се препятства достъпът на И. Я. до метрото.

В допълнение следва да бъде посочено, че осигуряването на достъпна среда е административно задължение *ex lege*. Съгласно чл. 32 ЗИХУ „държавните органи и органите на местното самоуправление организират устройството и изграждането на урбанизирани територии за населението, включително за хората с увреждания, при условия и по ред, определени в Закона за устройство на територията“. Изрично е регламентирано задължението на друг орган на изпълнителната власт Министерството на транспорта да създаде условия за достъп на хората с увреждания до транспортни услуги, като разработва нормативни актове и стандарти за: 1. осигуряване на достъпен транспорт за обществено ползване; 2. внедряване на технически приспособления в общественото пространство и обществения транспорт с цел улесняване придвижването на хората с увреждания; 3. осигуряване на специални условия за движение, спиране, паркиране и престой на пътни превозни средства, управлявани от хора с увреждания или превозващи хора с увреждания; 4. осигуряване на безпрепятствен достъп в обществения транспорт на хора с увреждания, придружени от кучета водачи“ /чл. 34 ЗИХУ/. По смисъла на чл. 38 ЗИХУ „общините в рамките на предоставената им компетентност осигуряват: 1. изграждането на достъпна архитектурна среда в детските градини и училищата; 2. достъпен обществен превоз на пътници чрез

приспособяване на съществуващите масови транспортни средства и въвеждане в експлоатация на технически пригодени за използване от лица с увреждания транспортни средства; 3. достъп на хората с увреждания, придружени от кучета водачи, до местата за обществено ползване; 4. специални транспортни услуги за хората с увреждания; 5. необходимите материални условия и средства за осъществяване на социални контакти на хората с увреждания“. Разписани са правилата, че транспортната техническа инфраструктура следва да осигурява най-добри условия за удобен, безопасен и икономичен транспорт на пътници и товари и за достъпност на лица с увреждания, при опазване на околната среда /чл. 75, ал. 3 ЗУТ/, както и че с подробните устройствени планове се създават и условия за устройство на средата и техническата инфраструктура с цел достъпност и ползване от лица с увреждания, съобразно изискванията на наредбата по чл. 169, ал. 4 за изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания /чл. 112, ал. 4 ЗУТ/. Всички тези разпоредби са създадени от законодателя с цел интегриране на хората с увреждания по смисъла на чл. 4, т. 4 ЗИХУ.

Съгласно § 1, т. 1, б. „б“ ДР на Наредба № 4/01.07.2009г. „хора с намалена подвижност“ са хора, които имат постоянни или временни затруднения в придвижването - хора с увреждания на слуха и зрението, затруднени или ограничени в неадаптирана селищна среда, в т.ч. хора с частично или напълно увредено зрение, които се ориентират, разчитайки изцяло на слуха, осезанието и обонянието си, хора с частично или напълно увреден слух, които се ориентират, разчитайки изцяло на зрението, осезанието и обонянието си, и хора с частично или напълно увредено зрение и слух. На същите следва да бъде осигурена достъпна среда /„среда в урбанизираните територии, сградите и съоръженията, която всеки човек с намалена подвижност, със или без увреждания може да ползва свободно и самостоятелно“ - § 1, т. 2 от ДР на Наредба № 4/01.07.2009г./, „достъпен маршрут в урбанизираните територии“, „достъпен вход“, „достъпен маршрут до сграда или съоръжение“ и „достъпен маршрут в сграда или съоръжение“, чиито легални дефиниции са разписани в § 1, т. 3-6 ДР на Наредба № 4/01.07.2009г./. Смисълът на думите „свободно“ и „самостоятелно“ е използването на посочените среда и маршрут да не създават неудобства по-големи от обикновените и тази преценка следва да се направи, специално с оглед на лице с намалена подвижност /така, в мотивите на решение № 4630/03.04.2013г. по дело № 6799/2012г. по описа на ВАС, О. отделение/. И. Д. Я. е лице с намалена подвижност, което следва да бъде интегрирано, като му бъде осигурена достъпна среда, достъпен маршрут в урбанизираните територии, до

сграда или съоръжение и в сграда или съоръжение, съответно вход. Тази достъпност, обаче, може да бъде осигурена при извършване на строителство, при реконструкция, основно обновяване, основен ремонт, преустройство, пристрояване и надстрояване на съществуващи елементи на урбанизираната територия и на сградите и съоръженията, които в конкретния случай се сочи, че не са извършени от МРРБ. То е единствен орган, който регламентира изискванията при осъществяването на тези дейности, освен в случаите, когато не се касае за обекти, негова собственост. Така разписаните в Наредба № 4/01.07.2009 г. изисквания се отнасят за всички елементи на достъпната среда в урбанизираната територия: 1. пешеходни пространства; 2. кръстовища и пешеходни пътеки; 3. елементи за преодоляване на различни нива; 4. достъпни места за паркиране; 5. спирки на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници; 6. елементи на обзавеждането на достъпната среда, които елементи се свързват помежду си с достъпен маршрут /чл. 4, ал. 1 и чл. 5/. „За хората с различни видове увреждания се спазват специфичните изисквания при придвижване, в т.ч.: на дълги разстояния, по наклонени повърхности, с технически помощни средства, с водач, при пресичане на улици, качване и слизане по стълби, стоеене, натискане на бутони и хващане, осигуряване на обсег на достъпност и височина на погледа“ /чл. 4, ал. 2 от Наредба № 4/01.07.2009 г./.

„Формите на спазване изискванията за осигуряване на достъпна среда за хората с намалена подвижност по смисъла на чл. 4, ал. 2 от Наредба № 4 са изброени неизчерпателно и са във вид на алтернативност, а не на кумулативност“ /решение № 3413/25.03.2016г. по дело № 3214/2015г. на ВАС на РБ, Трето отделение/. В конкретния случай И. Д. Я. е иницирал производство пред КЗД, с оплакване от осъществено дискриминационно отношение при затрудненото ползването на метрото като обществен транспорт, стопанисването на което не е възложено на МРРБ. Предвид горното и обстоятелството, че е издадена Наредба № 4/01.07.2009г. от МРРБ, с чиито изисквания следва да се съобразят съответните лица при одобряването на инвестиционните проекти, строителството и последващите дейности по чл. 1, ал. 2 от Наредбата по отношение на столичното метро, настоящата съдебна инстанция намира за ирелевантни всички доводи липса на оценка на достъпността до този вид обществен транспорт, до спирките му като публични места по смисъла на решението на КЗД. Недопустим е косвеният контрол за законосъобразността на одобрените инвестиционните проекти. „Както беше посочено по-горе, органите на местното самоуправление, вкл. и на изпълнителната власт, са натоварени с правомощия да осигурят достъпна среда, като в тази връзка

само част от възможните мерки са тези, относими към инвестиционното проектиране, изрично уредени с правни норми поради спецификите на тази дейност. Наред с тези мерки са възможни и ред други, приложими по преценка за целесъобразност на съответния орган. Тъй като целта – да се осигури достъпна среда, има комплексен характер, такъв имат и мерките за постигането ѝ“ /решение № 8250/30.12.2014г. по адм. д. № 5318/2014г. по описа на Административен съд София-град, 29 състав, оставено в сила с решение № 3413/25.03.2016г. по дело № 3214/2015г. на ВАС на РБ, Трето отделение/. В частност в случая се установява, че жалбоподателят е изпълнил и законово регламентираното си задължение по смисъла на чл. 169 ЗУТ /в приложимата редакция/ и чл. 33 ЗИХУ.

Отделно от това, е с Решение № 467/25.06.2015г. е приет План за действие на република България за прилагане на Конвенцията за правата на хората с увреждания /2015–2020/, съгласно чиято т. 3.1.3. се разработва концепция във връзка с прилагане на чл. 9 – достъпност: достъпност на архитектурна среда, включваща предложения за въвеждане на критерии и стандарти за универсален дизайн в архитектурната среда, за която отговорни институция и партньори са: МРРБ, всички ресорни министерства, АХУ, НСОРБ, национално представителни организации на и за хора с увреждания, национално представителните организации на работодателите и национално представителните организации на работниците и служителите, а съгласно чиято т.3.1.4 се разработва концепция във връзка с прилагане на чл. 9 – достъпност: достъпност на транспорта, транспортни услуги, за която отговорни институция и партньори са: МТИТС, НСОРБ, Столична община, национално представителните организации на и за хора с увреждания, национално представителните организации на работодателите и национално представителните организации на работниците и служителите. Във връзка с това е приета и т. 4.4.2. Изготвяне и приемане на промени в изпълнение на концепцията по чл. 9 – достъпност, при това нормативни, е възложено на МРРБ, МТИТС, всички компетентни министерства, НСОРБ, национално представителни организации на и за хора с увреждания.

В чл. 9, § 1 от Конвенцията е разписано изрично, че „за да дадат възможност на хората с увреждания да живеят самостоятелно и да участват пълноценно във всички аспекти на живота, държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат подходящи мерки за осигуряване за хората с увреждания на равен достъп до физическата среда на живеене, до транспорта, информацията и комуникациите, включително до информационните и комуникационните системи и технологии и до всички останали удобства и услуги, отворени или предназначени за

широката общественост, както в градските, така и в селските райони. Тези мерки, които следва да включват идентифициране и премахване на всякакви пречки и прегради пред достъпността, се отнасят и към: а/ сгради, пътища, транспортни и всякакви други открити и закрити съоръжения, включително училища, жилищни постройките, здравни заведения и работни места; б/ информационни, комуникационни и други услуги, включително информационни системи и услуги за спешна помощ“. В следващия параграф на посочения член и конкретни други мерки, които държавите страни по Конвенцията следва да предприемат. Във връзка с горното МС с Решение № 638/2016г. одобрява Концепция за промени в националното законодателство, свързани с прилагането на чл. 9 „Достъпност“ от Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания по отношение на достъпността на архитектурната среда. Отчетени са общите изисквания, поставени в Наредба № 4/01.07.2009 г. /чл. 2 и чл. 3/, относно осигуряване достъпност на хората с увреждания на ниво одобряване на инвестиционен проект, извършването на обследване, съдържанието на устройствените планове на урбанизираните територии. От особено значение е и разпоредбата на чл. 35, ал. 1 Наредба № 4/01.07.2009г., съгласно която достъпна архитектурна среда се осигурява във всички сгради и съоръжения най-малко чрез: 1. входни и комуникационни пространства; 2. помещения и пространства за общо ползване; 3. санитарно-хигиенни и спомагателни помещения. С Наредба № 4 от 2009 г. за първи път, като допълнение на изискванията към тактилните ивици и обозначения и с оглед осигуряване на по-добра ориентация за хората със зрителни увреждания, са определени нормативно и изискванията за достъпност чрез използване на Брайлово писмо за обозначаване на стълбите в урбанизираните територии /чл. 15, ал. 4/ и на достъпните маршрути в сградите /чл. 53, ал. 7 и 8/. В чл. 64 от Наредба № 4/01.07.2009г. са разписани изискванията, на които следва да отговарят помещенията и пространствата за общо ползване в приемните сгради на транспорта, за да бъде осигурена тяхната достъпност.

Освен цитираната по-горе Наредба № 4/01.07.2009г., в Решение № 638/2016г. на МС са коментирани и следните подзаконови нормативни актове, издадени на основание чл. 7, ал. 2 ЗНА от Министъра на РРБ самостоятелно или съвместно с други министри - в Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти /чл. 139, ал. 5 от ЗУТ/, Наредба № 7 от 2003г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони /чл. 13, ал. 1 и § 18, ал. 1 от ЗР на ЗУТ/, Наредба № 2 от 2004г. за планиране и проектиране на

комуникационно-транспортните системи на урбанизираните територии /чл. 75, ал. 4 от ЗУТ/, отменена с Наредба № РД-02-20-2 от 20 декември 2017 г. за планиране и проектиране на комуникационно-транспортната система на урбанизираните територии /чл. 75, ал. 4 от ЗУТ/, Наредба № 1 от 2009 г. за условията и реда за устройството и безопасността на площадките за игра /чл. 62, ал. 11 от ЗУТ/, Наредба № 2 от 2001г. за сигнализация на пътищата с пътна маркировка /чл. 14, ал. 1 от Закона за движението по пътищата/, Наредба № 17 от 2001г. за регулиране на движението по пътищата със светлинни сигнали /чл. 14, ал. 1 от Закона за движението по пътищата/.

С решението на МС е направен анализ на нормативните изисквания при проектиране, строителство и въвеждане на строежите в експлоатация и мерки за тяхното усъвършенстване, както и нормативните изисквания за осигуряване на достъпността на архитектурната среда за съществуващи сгради и съоръжения в експлоатация и мерки за тяхното усъвършенстване, отчетена е необходимостта да се предвидят съответни механизми и подходящ/и контролен/ни органи за мониторинга по чл. 9, т. 2, б. „а“ и б. „б“ от Конвенцията на ООН /“разработване, обнародване и мониторинг на прилагането на минимални стандарти и указания за достъпност на съоръженията и услугите, отворени за или предназначени за широката публика“ и „съобразяването с всички изисквания за достъпност за хора с увреждания от страна на всякакви частни лица, предлагащи съоръжения и услуги, отворени или предназначени за широката публика“/. Допълнено е също: „с оглед синхронизиране с Конвенцията е целесъобразно в Наредба № 4 от 2009г. да се въведе определението от нея за „Разумни улеснения“, а именно това са: „всякакви необходими и подходящи модификации и приспособления, необременяващи излишно или непропорционално околните, когато такива са необходими за всеки конкретен случай, за да се осигури на даден индивид с увреждания пълноценно и равнопоставено с околните възползване от и упражняване на всички негови човешки права и основни свободи“. Също е необходимо да се разграничат изискванията за новопроектирани и за съществуващи сгради като определението „Разумни улеснения“ от Конвенцията следва да се прилага само при съществуващи сгради и съоръжения. Във връзка с това следва да се въведе изискване, че за съществуващи сгради и съоръжения, при които не може да се спазят изцяло нормативните изисквания за достъпност към отделни строителни елементи или това обременява излишно и непропорционално околните, достъпността да се осигурява доколкото е възможно чрез прилагане на технически и/или организационни мерки

и/или спомагателни средства и пособия за определени групи хора с увреждания, когато това се налага. Според определеното в Конвенцията понятие „универсален дизайн“ при осигуряване на достъпността не следва да се изключва наличието на спомагателни уреди и пособия за определени групи лица с увреждания, когато това се налага. При прилагането на тази възможност в наредбата трябва ясно да се определи, че осигурената достъпност, чрез подходящи модификации и приспособления за всеки конкретен случай, трябва да е мотивирано доказана в част „Архитектурна“ на инвестиционния проект или в доклада за резултатите от обследването при извършване на обследване по реда на наредбата по чл. 176а, ал. 6 от ЗУТ“. С оглед изпълнение на задължението ни като държава - страна по Конвенцията за мониторинг на прилагане на минималните стандарти за достъпност наред с предлаганите в концепцията законодателни промени се налага изводът, че е необходимо да се възложи оценка за въздействието на действащите политики и законови разпоредби по отношение на достъпната архитектурна среда в съществуващи сгради и съоръжения, в т.ч. разглеждане на възможни сценарии за допълването им или за въвеждане на нови подходящи политики и органи в този процес. Оценката за въздействие следва да включва анализ на възможните сценарии, разходи (финансови, административни и др.), ползи и социален ефект от предприемане и/или не предприемане на допълнителни законодателни мерки и/или отмяна на действащи такива за осигуряване на архитектурна достъпност на сградите и съоръженията за обществено обслужване на централно и териториално ниво. Във възможните сценарии може да се включат и редица мерки със стимулиращ ефект /.../“. Преценявайки така изложеното по-горе, настоящата съдебна инстанция формира извод, че е налице спазване на разпоредбата на чл. 33 ЗИХУ от Министерството на регионалното развитие и благоустройството, доколкото Министърът на РРБ е част от МС по смисъла на чл. 108, ал. 1 от Конституцията на Република България, който е и вносител концепцията за промени в националното законодателство, свързани с прилагането на чл. 9 „достъпност“ от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания по отношение на достъпността на архитектурната среда /Решение № 638/2016г. на МС - http://pris.government.bg/prin/document_view.aspx?DocumentID=84Gk3OxdhmFSX1htYPMwlg==/.

В допълнение: с писмо вх. № 90-03-840/3//15.11.2016 г. на Заместник-началника на ДНСК, представено по преписката по повод жалбата на И. Д. Я., се сочи следното: „независимо от различните обстоятелства, свързани с прилагането на действащата нормативна

уредба по изпълнение и приемане на строителството през различните периоди от изграждането на софийското метро, разрешения за ползване на строежи от метрото са издавани от ДНСК въз основа на установено от държавните приемателни комисии изпълнение на строежа съобразно условията на издаденото разрешение за строеж, одобрените проекти, в т.ч. проектните решения за достъпност и в съответствие с действащата нормативна уредба по изпълнение и приемане на строителството“ /л. 66-70/. В същото писмо е уточнено, че от възложителя [фирма] са предприети действия за изпълнение на мерки за осигуряване на достъпна среда за хора с увреждания и в метростанциите, проектирани преди влизане в сила на наредбите на достъпна среда – на всички метростанции има оборудван поне по един вход с асансьори от ниво терен до ниво вестибюл и от ниво вестибюл до перона, като на някои има по два или повече входове, оборудвани с асансьор; на старите метростанции са положени допълнителни ярки жълти ивици, монтирана е специална управляема от валидатор широка бариера, звукова сигнализация при валидиране на превозния билет; посочено е поставянето на тактилни линии и релефни тактилни плочи, монтирането на месингови бутони, като е конкретизирано, че именно те служат за ограничаване пресичането на сигналните ленти от всички пътници – чрез цвета, в т.ч. и за тези с частични зрителни увреждания, а чрез тактилните повърхности за незрящи пътници. Уточнено е, че участъците от страничните перони, ограничени между стените и тези ивици са с ширина около 3-4 метра, като не е подходящо монтирането на допълнителна тактилна ивица, попадаща в зоната на активно движение и струпване на изчакващи и слизачи пътници. Противното би създавала конфликт със значително по-малкия брой пътници, използващи тези ивици за ориентир. По повод липсата на звукова информация за посоката на пристигащия влак – Летище С. или Бизнес парк на перона на МС „М.-1“ се сочи, че тя би била възприета от всички пътници, дори и тези от неактуалния перон, което би довело до объркване на посетителите, противно на задължението за безопасност на движението на влаковете на територията на цялата метростанция. Формира се извод, че по този начин се прилага от компетентните органи „тестът за справедлив баланс“, въведен от практиката на СЕС, като се спазва и принципът за съразмерност, разписан в чл. 6 АПК, особено в частта, че при наличието на две или повече законосъобразни възможности се избира тази, която осъществима е най-икономично и най-благоприятната за държавата и обществото.

В заключение, съдът приема, че жалбата срещу **РЕШЕНИЕ № 189 от 10.05.2018г.** на Комисия за защита от дискриминация, постановено по

преписка № 215/2015 г., Пети постоянен специализиран заседателен състав, в частта по пункт IV, следва да бъде оставена без разглеждане като недопустима. **РЕШЕНИЕ № 189 от 10.05.2018 г.** на Комисия за защита от дискриминация, постановено по преписка № 215/2015г., Пети постоянен специализиран заседателен състав, в частта по пункт II, е незаконосъобразен административен акт - издаден от компетентен административен орган и при спазване на административно-производствените правила, но в противоречие с материалния закон и неговата цел, в нарушение на изискването за форма /чл. 59, ал. 2, т. 4 и т. 5 АПК във връзка с чл. 65, т. 1 и т. 2 ЗЗДискр/.

Мотивиран от горното и на основание чл. 159, т. 1 и чл. 172, ал. 2 АПК *Административен съд София-град*, Второ отделение, 22-и състав,

Р Е Ш Е Н И Е:

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбата на Министерство на регионалното развитие и благоустройството срещу **РЕШЕНИЕ № 189 от 10.05.2018г.** на Комисия за защита от дискриминация, постановено по преписка № 215/2015 г., Пети постоянен специализиран заседателен състав, В ЧАСТТА, с която се препоръчва на основание чл. 47, т. 6 ЗЗДискр с оглед спазването на изискванията за недопускане на дискриминация ответните страни в производството, сред които и МРРБ, представлявано от министъра /в кръга на своята компетентност/, да предприемат съответните мерки и действия относно установения затруднен достъп за лицата с увреждания до публични места, конкретно в случая от спирките на градския транспорт до входовете на метрото /пункт IV/.

ПРЕКРАТЯВА образуваното съдебното производство по дело № 6095/2018 г. на Административен съд София – град, Второ отделение, 22-и състав, В ТАЗИ ЧАСТ.

ОТМЕНЯ по жалбата на Министерство на регионалното развитие и благоустройството **РЕШЕНИЕ № 189 от 10.05.2018г.** на Комисия за защита от дискриминация, постановено по преписка № 215/2015г., Пети постоянен специализиран заседателен състав, в ЧАСТТА, с която се установява, че Министерство на регионалното развитие и благоустройството, представлявано от Министъра, е допуснало по-неблагоприятно третиране по отношение на И. Д. Я., с адрес:

[населено място],[жк], [жилищен адрес] осъществено чрез тормоз по смисъла на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр във връзка с чл. 5 от ЗЗДискр по признак „увреждане“, а именно чрез изграждане и поддържане на недостъпна архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места /пункт II/.

РЕШЕНИЕТО в неговата прекратителна част, имаща характер на определение, подлежи на обжалване чрез Административен съд София - град пред Върховен административен съд на Република България с частна жалба в 7-дневен срок от получаване на съобщението до страните за неговото постановяване.

РЕШЕНИЕТО в останалата му част подлежи на обжалване чрез Административен съд София - град пред Върховен административен съд на Република България с касационна жалба в 14-дневен срок от получаване на съобщението до страните за неговото постановяване.

РЕШЕНИЕТО да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.138 АПК.

Съдия: